

ОСОБЛИВОСТІ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІВ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ПРОСТОРИ ОСВІТИ

ВІКТОР, ВАШКЕВИЧ¹

Анотація

Зростання міжнаціональних обмінів і присутність в суспільствах все більшої кількості людей, які належать до різних культур, і носіїв різних мов, зумовлює зростання ролі мовної освіти та викликає необхідність утворення нового образу викладача у багатомовній і мультикультурній Європі. Цей образ передбачає, що викладач мови стає провідником змін, що постійно запроваджує інновації й усвідомлює еволюцію свого учнівського складу і свого оточення. Головним покликанням викладача мови стає виховання громадян Європи в дусі толерантності, розуміння і поваги до розмаїтості, що в свою чергу вимагає відповідної підготовки для того, щоб бути в змозі виконувати цю роль посередника між мовами і культурами. Виявлено, що провідними тенденціями мовної підготовки вчителя стають: суміщення філологічної освіти з іншими спеціальностями, стажування або навчання протягом семестру студентів у країні, мову якої вивчають, зростання можливостей для педагогічної практики, самостійної роботи студентів та запровадження інформаційно-комунікативних технологій у навчальний процес. Розкрито, що метою мовної підготовки викладача в європейському освітньому просторі є професійно мотивований, здатний до міжкультурного навчання, автономного підвищення рівня професійної компетентності і до діалогу вчитель, вчитель-помічник, посередник між культурами. Встановлено, що осмислення мовних стратегій, особливостей та тенденцій мовної освіти й підготовки вчителя-мовника у європейських країнах є одним з провідних завдань, що постає перед дослідниками та управлінцями національної системи освіти. **Методологія дослідження** базується на міждисциплінарному підході, що поєднує філософсько-освітній аналіз, компаративні дослідження та соціокультурний підхід. Використано методи контент-аналізу наукових публікацій, що висвітлюють питання мовної підготовки педагогів у країнах Європи, а також методи якісного аналізу програм і навчальних практик у вищих навчальних закладах, що здійснюють підготовку викладачів іноземних мов. Застосовано принципи структурно-функціонального аналізу для визначення ключових компетенцій, необхідних сучасному викладачеві в багатомовному середовищі. Основою дослідження є також аналіз нормативно-правових актів Європейського Союзу, які регулюють вимоги до мовної освіти та викладацької підготовки, що дозволяє окреслити загальні тенденції та перспективи розвитку цієї сфери.

Ключові слова: мовна підготовка, вчитель, професійна компетентність, міжкультурне навчання, професійно-педагогічна підготовка, мовні стратегії.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. На сучасному етапі розвитку вищої освіти відбуваються трансформаційні процеси, метою яких є вдосконалити й уніфікувати систему підготовки вчителів іноземних мов у всіх європейських країнах, забезпечивши тим самим єдність базових засад у формуванні фахівця даного напрямку (Bindas, p. 33). Вивчення досвіду мовної підготовки педагогів у розвинених країнах європейського освітнього простору відкриває нові можливості для удосконалення системи педагогічної освіти в Україні.

Уніфікація системи підготовки вчителів іноземних мов у європейських країнах базується на загальноєвропейських стандартах мовної освіти, які закріплені у «Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти» та інших нормативних документах Європейського Союзу. Ці стандарти спрямовані на формування вчителя, який не лише володіє високим рівнем мовної компетентності, а й здатний працювати в багатомовному та мультикультурному середовищі. Відповідно, сучасні педагогічні програми в Європі орієнтовані на розвиток міжкультурної комунікації, інтеграцію цифрових технологій у навчальний процес та розширення можливостей для міжнародної мобільності студентів і викладачів. Зважаючи на глобальні виклики та потребу в гармонізації освітніх стандартів, реформування мовної підготовки педагогів в Україні має спиратися на передовий європейський досвід із врахуванням національних особливостей освітньої політики.

Одним із ключових аспектів удосконалення системи мовної підготовки є необхідність формування компетентнісного підходу до навчання майбутніх викладачів іноземних мов. У більшості європейських країн цей підхід передбачає розвиток

Одним із ключових аспектів удосконалення системи мовної підготовки є необхідність формування компетентнісного підходу до навчання майбутніх викладачів іноземних мов. У більшості європейських країн цей підхід передбачає розвиток

¹ Український державний університет імені Михайла Драгоманова (Київ, Україна)

E-mail: gileya.org.ua@gmail.com,

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1312-4315>

у студентів не лише лінгвістичних, але й педагогічних, методичних та міжкультурних компетенцій. Особливе значення надається практико-орієнтованій підготовці, що включає стажування у школах, участь у міжнародних освітніх програмах, волонтерські проекти та онлайн-курси з методики викладання іноземних мов. В Україні ж традиційно акцент робиться на теоретичну підготовку, що знижує конкурентоспроможність випускників педагогічних спеціальностей на міжнародному ринку праці. Впровадження комплексних методик, спрямованих на активне використання інформаційно-комунікаційних технологій, розвиток автономного навчання та критичного мислення, сприятиме підвищенню якості мовної освіти.

Важливим завданням наукового дослідження в цій сфері є аналіз сучасних тенденцій мовної підготовки вчителів у Європі та пошук шляхів їх адаптації в українському освітньому просторі. Це передбачає детальне вивчення моделей підготовки педагогів у різних країнах, аналіз навчальних програм, педагогічних практик та механізмів професійного розвитку вчителів. Особливу увагу слід приділити впливу міжнародних освітніх ініціатив, таких як Erasmus+, на підготовку педагогів в Україні. Запровадження ефективних стратегій мовної підготовки та інтеграція найкращих європейських практик у національну систему освіти сприятиме не лише підвищенню рівня професійної компетентності українських викладачів, а й інтеграції української вищої освіти в європейський освітній простір.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, з яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор. Авксентьєва у своїй праці «Інноваційні підходи у викладанні іноземних мов» (Авксентьєва, 2001) аналізує сучасні методологічні підходи до викладання мов, підкреслюючи значення інтеграції технологій у навчальний процес. Вона наголошує на важливості формування автономного навчання студентів, що сприяє розвитку їхньої професійної мобільності та здатності адаптуватися до різних мовних середовищ. Авторка також розглядає питання міжкультурної комунікації як необхідний компонент мовної освіти, що є важливим у контексті європейської інтеграції.

У дослідженні «Роль педагогічної практики у підготовці вчителів іноземних мов в Австрії» Биндас розглядає питання поєднання теоретичної підготовки та практичного досвіду студентів під час їхньої педагогічної освіти (Биндас,

2015). Автор підкреслює, що ефективна мовна підготовка вчителів передбачає безпосередню взаємодію студентів із реальним навчальним середовищем, що сприяє розвитку професійних компетенцій. В Австрії особливий акцент робиться на участь студентів у програмах міжнародного обміну, що дозволяє їм зануритися в автентичне мовне середовище, удосконалюючи комунікативні навички та педагогічні методики.

Голотюк у своїй дисертації «Підготовка вчителів іноземних мов в університетах Франції» (Голотюк, 2007) аналізує систему професійної підготовки викладачів у Франції, звертаючи увагу на її структурну організацію. Вона наголошує на значенні поєднання лінгвістичної та педагогічної освіти, що дозволяє майбутнім викладачам не лише володіти мовою на високому рівні, а й ефективно передавати знання своїм студентам. Авторка зазначає, що важливим компонентом підготовки є стажування у французьких навчальних закладах, що сприяє розвитку практичних навичок та формуванню міжкультурної компетентності. Максименко у своїй статті «Сучасна практика організації навчання іноземних мов у ланці повної середньої освіти Франції» (Максименко, 2015) досліджує вплив цифрових технологій на викладання іноземних мов у Франції. Автор відзначає, що широке використання мультимедійних платформ, інтерактивних онлайн-курсів та дистанційного навчання значно підвищує ефективність мовної підготовки. Застосування таких технологій дозволяє студентам гнучко організовувати власний навчальний процес, а викладачам – урізноманітнювати методи подачі матеріалу. Таким чином, цифрові технології стають невід'ємною частиною сучасної підготовки викладачів іноземних мов.

Смирнова у своїй праці «Професійна підготовка майбутніх учителів іноземних мов у Іспанії: теоретичні засади і методи» (Смирнова, 2009) досліджує особливості мовної освіти в Іспанії та її вплив на професійну підготовку викладачів. Вона підкреслює, що ключовим аспектом є розвиток міжкультурної компетентності, що дозволяє майбутнім педагогам ефективно працювати у багатонаціональному середовищі. Авторка також звертає увагу на специфіку навчальних програм, які поєднують традиційні підходи до викладання з сучасними педагогічними методами, спрямованими на підвищення комунікативної компетентності студентів.

Таким чином, аналіз сучасних досліджень свідчить про актуальність теми мовної підго-

товки педагогів та необхідність подальшого вдосконалення навчальних програм у контексті європейських інтеграційних процесів. Важливими напрямками є розширення практико-орієнтованої підготовки, інтеграція цифрових технологій та розвиток міжкультурної компетентності майбутніх викладачів. Ці аспекти становлять основу для подальших наукових досліджень та розробки ефективних стратегій модернізації системи педагогічної освіти в Україні.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Незважаючи на значний масив досліджень, присвячених мовній підготовці викладачів у європейському освітньому просторі, залишаються аспекти, які потребують подальшого осмислення. Зокрема, недостатньо вивченим є питання адаптації європейських методик мовної освіти до національних умов України, враховуючи специфіку освітньої системи, історичні особливості та поточні виклики вищої школи. Хоча в багатьох країнах Європи акцент робиться на міждисциплінарному підході, поєднанні мовної підготовки з іншими професійними компетенціями та широкому використанні цифрових технологій, в Україні такі процеси ще не набули достатнього розвитку, що потребує подальших досліджень та розробки відповідних стратегій.

Ще одним невирішеним питанням є інтеграція педагогічної практики в систему мовної підготовки майбутніх викладачів. Як показують дослідження європейських науковців, ефективна підготовка вчителів передбачає раннє залучення студентів до реального навчального процесу через стажування, роботу в міжнародних мовних таборах, участь у волонтерських програмах. В українській освітній системі педагогічна практика часто має формальний характер і не завжди забезпечує необхідний рівень професійної підготовки. Таким чином, необхідно переглянути та вдосконалити механізми впровадження практичної підготовки майбутніх викладачів, орієнтуючись на європейський досвід.

Також потребує подальшого дослідження вплив глобалізаційних процесів на мовну підготовку викладачів та їхню роль у формуванні міжкультурної компетентності студентів. У сучасному європейському освітньому просторі вчитель іноземної мови розглядається не лише як мовний посередник, а й як носій культурних цінностей, що сприяє міжкультурному діалогу та соціальній інтеграції. Водночас в Україні ця функція ще не

отримала належного теоретичного та методологічного осмислення, що ускладнює підготовку майбутніх педагогів до роботи в умовах зростаючої культурної різноманітності. Тому дана стаття спрямована на подолання зазначених прогалин шляхом аналізу сучасних тенденцій мовної освіти в Європі та пошуку шляхів їхньої адаптації до українських реалій.

Методологія дослідження. Методологія дослідження базується на міждисциплінарному підході, що поєднує філософсько-освітній аналіз, компаративні дослідження та соціокультурний підхід. Використано методи контент-аналізу наукових публікацій, що висвітлюють питання мовної підготовки педагогів у країнах Європи, а також методи якісного аналізу програм і навчальних практик у вищих навчальних закладах, що здійснюють підготовку викладачів іноземних мов. Застосовано принципи структурно-функціонального аналізу для визначення ключових компетенцій, необхідних сучасному викладачеві в багатомовному середовищі. Основою дослідження є також аналіз нормативно-правових актів Європейського Союзу, які регулюють вимоги до мовної освіти та викладацької підготовки, що дозволяє окреслити загальні тенденції та перспективи розвитку цієї сфери.

Об'єкт дослідження – система мовної підготовки викладачів у європейському освітньому просторі. **Предмет дослідження** – особливості, методи та тенденції професійної підготовки викладачів іноземних мов у контексті європейської інтеграції та можливості їх адаптації до освітньої системи України. **Мета статті** – розкрити особливості мовної підготовки педагога в європейському освітньому просторі та виокремити продуктивні надбання задля їх впровадження в Україні.

Завдання дослідження:

- 1) Проаналізувати сучасні тенденції мовної підготовки викладачів у європейському освітньому просторі.
- 2) Визначити основні методи та підходи, що застосовуються у підготовці викладачів іноземних мов у країнах Європи.
- 3) Дослідити вплив міжнародних освітніх ініціатив та цифрових технологій на формування професійної компетентності майбутніх викладачів.
- 4) Виявити проблемні аспекти мовної підготовки в українській системі освіти у порівнянні з європейськими практиками.

5) Запропонувати можливі шляхи адаптації передового європейського досвіду мовної освіти до освітньої системи України.

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням отриманих наукових результатів. У сучасному філософсько-освітньому дискурсі мовна підготовка викладачів набуває особливого значення як складова розвитку глобального громадянства та міжкультурного діалогу. Вивчення мовної освіти у європейському просторі, зокрема у Франції та Іспанії, дозволяє виявити основні аксіологічні, методологічні та педагогічні орієнтири, які визначають формування майбутніх викладачів у контексті постмодерних трансформацій освітнього середовища.

Французька модель мовної підготовки викладачів глибоко вкорінена у традиції національної освітньої політики, що спрямована на збереження та розвиток французької мови як елемента культурної ідентичності (Трофименко, 2012). Цей аспект є відображенням філософської концепції мови як простору соціального конституювання, що визначає не лише когнітивні, а й ціннісні орієнтири індивіда. Відповідно, французька система освіти орієнтована на розвиток комунікативної компетентності, яка включає лінгвістичну, соціолінгвістичну, прагматичну та соціокультурну складові, необхідні для функціонування в умовах полікультурного суспільства.

Суттєвою характеристикою французької педагогічної системи є впровадження компетентнісного підходу у підготовці викладачів іноземних мов (Авксентьєва, 2001, с. 223). Його реалізація передбачає не лише засвоєння мовного матеріалу, а й інтеграцію міждисциплінарних практик, що формують здатність до критичного мислення, креативного підходу до навчання та використання інноваційних технологій у педагогічному процесі. Використання навчальних майстерень, розроблених провідними французькими педагогами, такими як Ж. Піаже, П. Ланжевен та А. Валлон, демонструє прагнення до активного залучення студентів у процес самостійного пізнання, що відповідає концепції конструктивістського навчання (Авксентьєва, 2001, с. 223).

Ключовим аспектом філософії освіти у Франції є розуміння викладача не лише як транслятора знань, а й як носія культурних цінностей та агента соціальних змін. Цей підхід відображається у впровадженні елементів лінгвокультурології у навчальні програми, що сприяє

формуванню етнокультурознавчої компетенції студентів (Семенов, 2007, с. 59). Орієнтація на розвиток автономного навчання, використання медіатехнологій (преси, телебачення, кінематографу, Інтернету) та методів занурення у мовне середовище забезпечує інтеграцію знань, умінь та навичок у єдиний процес педагогічного становлення майбутніх викладачів. Французька система освіти ґрунтується на ідеї безперервного професійного розвитку, що відображається у структурі підготовки викладачів іноземних мов (Романенко, 2007, с. 125). Освітній процес включає декілька етапів: університетську підготовку, професійну дидактичну підготовку, педагогічне стажування та подальше підвищення кваліфікації, що відповідає концепції «навчання впродовж життя». Такий підхід забезпечує поступову адаптацію майбутніх викладачів до динаміки сучасного освітнього середовища, де ключову роль відіграє гнучкість та готовність до безперервного навчання.

Важливим компонентом компетентнісного підходу у французькій освітній системі є розвиток аксіологічної компетентності викладача, яка включає здатність до рефлексії, міжкультурного діалогу та розуміння глобальних процесів (Шапран, Конененко, 2017, с. 246). У цьому контексті французький досвід є показовим щодо формування соціально відповідального викладача, який не лише навчає мовної грамотності, а й сприяє конструюванню ідентичності особистості в умовах багатомовного та мультикультурного суспільства.

На відміну від французької системи, що акцентує увагу на збереженні національної мовної традиції, іспанська модель мовної освіти спрямована на розвиток двомовності та багатомовності як соціальної необхідності (Кобилянська, 2011, с. 61). Особливістю мовної підготовки учнів та студентів в Іспанії є її інтеграція у загальний освітній контекст, де значна увага приділяється не лише формуванню лінгвістичних компетенцій, але й соціокультурному аспекту комунікації. Цей підхід відповідає сучасним концепціям глобалізованої освіти, яка спрямована на подолання мовних бар'єрів та створення умов для відкритої міжкультурної взаємодії.

Іспанська система освіти розвивається відповідно до нормативних стандартів Європейського Союзу, що передбачає поступове засвоєння іноземної мови на різних етапах навчання (Іващук, 2004, с. 124). Випускники іспанських шкіл повинні досягати рівня B2 відповідно до

Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, що підкреслює прагматичний аспект мовної підготовки. Іспанський досвід демонструє ефективність поєднання традиційних та інноваційних методик викладання, включаючи використання інтерактивних технологій, мультимедійних ресурсів та практичного занурення у мовне середовище.

Аналіз французької та іспанської моделей мовної підготовки викладачів засвідчує, що сучасна філософія освіти в європейському просторі ґрунтується на принципах компетентнісного підходу, міжкультурної взаємодії та інноваційних методик навчання. Французький досвід наголошує на ролі викладача як культурного посередника та агента соціальних змін, тоді як іспанська система орієнтована на багатомовність як засіб інтеграції у глобалізований освітній простір. Подальші дослідження можуть бути спрямовані на адаптацію цих моделей до українського освітнього середовища з метою модернізації педагогічної освіти відповідно до сучасних європейських стандартів.

Аналізуючи порівняльну таблицю мовної підготовки у Франції та Іспанії з позиції філософії освіти, можна побачити суттєві орієнтири, які можуть бути корисними для модернізації мовної освіти в Україні. Французька модель робить акцент на збереженні мовної ідентичності через професійну підготовку викладачів, що відповідає національним освітнім традиціям. Іспанська система, натомість, спрямована на розвиток багатомовності як соціальної необхідності, що відображає глобальні інтеграційні процеси. В українському контексті актуальним є питання поєднання обох підходів: як збереження української мови в умовах гібридних загроз, так і розвиток іншо-

мовної компетентності для успішної інтеграції у європейський освітній простір.

Особливо важливим є питання компетентнісного підходу у підготовці викладачів. Обидві моделі орієнтуються на розвиток лінгвістичної, соціолінгвістичної та міжкультурної компетентностей, що дозволяє викладачеві виконувати роль посередника між культурами. В Україні традиційно мовна освіта була спрямована більше на граматико-перекладний метод, що не завжди відповідає сучасним вимогам комунікативного середовища. Чи можливо адаптувати досвід Франції та Іспанії для реформування педагогічних програм в Україні так, щоб мовне навчання інтегрувалося з соціокультурними та аксіологічними аспектами? Методи навчання у Франції базуються на навчальних майстернях, а в Іспанії активно використовуються інтерактивні технології. В Україні досі значна частина навчального процесу орієнтована на традиційні лекційні та семінарські формати. Використання цифрових технологій та медіаінструментів розвивається, але потребує більш комплексного впровадження. Чи можливо створити в Україні ефективну модель підготовки вчителів іноземних мов, яка б поєднувала інноваційні методики із традиційними освітніми принципами?

Нарешті, міжкультурний аспект відіграє ключову роль у підготовці викладачів у Європі. Французькі викладачі розглядаються як носії культурних цінностей, а в Іспанії акцент робиться на соціальну адаптацію через багатомовність. В Україні цей аспект залишається менш розвинутим: міжкультурна комунікація у процесі мовного навчання часто зводиться лише до вивчення текстів без практичного залучення студентів до реальних ситуацій міжнародного спілкування. Як

Таблиця 1

Порівняльна таблиця мовної підготовки у Франції та Іспанії

Критерій	Франція	Іспанія
Освітня політика	Захист та розвиток французької мови, збереження культурної ідентичності	Розвиток багатомовності як соціальної необхідності
Основні компетенції	Лінгвістична, соціолінгвістична, прагматична, соціокультурна компетенції	Лінгвістична, міжкультурна, соціокультурна компетенції
Методи навчання	Навчальні майстерні, автономне навчання, інтеграція медіатехнологій	Інтерактивні технології, мультимедійні ресурси, мовне занурення
Рівень володіння мовою	Акцент на мовній грамотності та комунікативній компетенції	Рівень B2 за Загальноєвропейськими рекомендаціями
Використання технологій	Широке використання медіа, телебачення, інтернету	Поєднання традиційних та цифрових методів
Міжкультурний аспект	Викладач як культурний посередник, виховання толерантності	Підготовка до відкритої міжкультурної взаємодії

можна переосмислити концепцію міжкультурної освіти в Україні так, щоб вона сприяла як збереженню національної ідентичності, так і інтеграції до глобального культурного простору?

Висновки з дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. Результати дослідження засвідчили, що мовна підготовка викладачів у європейському освітньому просторі має комплексний та міждисциплінарний характер, поєднуючи філологічні, педагогічні та культурологічні аспекти. Основними тенденціями є широке використання цифрових технологій, інтеграція міжкультурної компетентності, розвиток автономного навчання та посилення практико-орієнтованого компоненту освіти. Аналіз систем підготовки вчителів у країнах Європи свідчить, що сучасний викладач повинен не лише володіти мовою на високому рівні, але й бути ефективним комунікатором, посередником між культурами та провідником педагогічних інновацій. Дослідження також показало, що в українській системі педагогічної освіти існують певні структурні обмеження, які ускладнюють запровадження передових європейських практик. Зокрема, залишається недостатньо розвиненою практика міжнародних стажувань, обмежені можливості студентів для занурення в автентичне мовне середовище, а також не повною мірою використовується потенціал цифрових технологій у навчальному процесі.

У цьому контексті необхідно переглянути підходи до організації мовної освіти, вдосконалити навчальні програми та сприяти розширенню міжнародної співпраці українських вишів із європейськими освітніми установами.

Перспективними напрямками подальших досліджень є детальніший аналіз методик викладання іноземних мов у європейських країнах з урахуванням їхньої ефективності та можливості адаптації в Україні. Особливої уваги заслуговує впровадження дуальної освіти у підготовці викладачів, що передбачає поєднання теоретичної підготовки з практичною діяльністю в освітніх закладах. Крім того, необхідно розглянути роль мультилінгвальної освіти та її значення для розвитку сучасного викладача, зокрема в умовах європейської інтеграції України. Подальші дослідження можуть також охоплювати вплив соціокультурних факторів на процес підготовки викладачів іноземних мов, включаючи питання формування національної ідентичності в умовах глобалізації. Важливим завданням залишається розробка ефективних моделей підготовки педагогів, які сприятимуть не лише підвищенню професійної компетентності викладачів, але й їхній адаптації до сучасних вимог європейського ринку праці. Таким чином, комплексний підхід до мовної освіти дозволить сформувати висококваліфікованих фахівців, здатних працювати в умовах багатомовного та мультикультурного середовища.

Список використаних джерел

- Авксентьева О. І. Інноваційні підходи у викладанні іноземних мов. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика* : зб. наук. праць : у 2 ч. / за ред. І. А. Зязюна та Н. Г. Нічкало. Київ, 2001. Ч. 2. С. 220–223.
- Авксентьева О. І. Мистецькі технології навчання французької. *Наукові записки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя*. Психолого-педагогічні науки. Ніжин, 2005. № 5. С. 43–45.
- Базова В. І. Підготовка вчителя іноземних мов у Німеччині в умовах Болонського процесу. *Вісник післядипломної освіти*. 2011. Вип. 3. С. 12–17.
- Биндас О.М. Роль педагогічної практики у підготовці вчителів іноземних мов в Австрії. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2015. № 4 (48). С. 33–39.
- Голотюк О. Підготовка вчителів іноземних мов в університетах Франції : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. пед. наук : Теоретична і дидактична філологія. Серія «Педагогіка». Випуск 24, 2017 248 спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти». Одеса, 2007. 20 с.
- Іващук Н. С. Мовна освіта у структурі середньої школи сучасної Іспанії. *ВІСНИК Житомирського державного університету імені Івана Франка*. 2004. Вип. 19. С. 123–124.
- Кобилянська І. В. Організація системи освіти в Іспанії. *Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна»*. 2011. № 4. С. 60–65. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znrkhist_2011_4_15.
- Кузьменко Г. Професійна підготовка вчителів початкової та середньої шкіл в Іспанії (II пол. XX – поч. XXI ст.). *Теоретичні питання культури, освіти та виховання: Збірник наукових праць*. 2014. Вип. 50, КНЛУ. С. 57–60.
- Кузьменко Г. Розвиток системи підготовки вчителів у Іспанії (II пол. XX – поч. XXI сторіччя). *Порівняльно-педагогічні студії*. 2014. № 4(22). С. 70-76.
- Максименко О. О. Сучасна практика організації навчання іноземних мов у ланці повної середньої освіти Франції. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету*. 2015. Вип. 124. С. 276-279.

Романенко О. В. Реформування професійної підготовки майбутніх учителів середніх навчальних закладів Франції : дис. ... кандидата пед. наук : 13.00.04. Кривий Ріг, 2007. 216 с.

Семенов О. Тенденції культуромовної підготовки вчителя в зарубіжній школі. *Психолого-педагогічні проблеми сільської школи*: збірн. наук. пр. Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини / Ред. кол.: Побірченко Н.С. (гол. ред.) та ін. Вип. 20. 2007. С. 51–59.

Смирнова А. Професійна підготовка майбутніх учителів іноземних мов у Іспанії: теоретичні засади і методи. *Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка*. 2009. Вип. 81(2). С. 447-450. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzs_2009_81\(2\)_113](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzs_2009_81(2)_113).

Трофименко М. Ю. Порівняльно-історичний аналіз досвіду використання анімаційних технологій у процесі навчання іноземним мовам у Франції. *Наукові записки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя*. Науковий журнал. № 6. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2012. С. 234–237.

Шапран О., Конененко І. Сутність професійної компетентності майбутніх вчителів-філологів: з використанням досвіду підготовки педагогів у Франції. *Теоретична і дидактична філологія*. 2017. Вип. 24. С. 241–249.

The Information Database on Education System in Europe: The Education System in France 2007–08. Brussels: Eurydice, 2009. 258 p.

References

Avksentieva O. I. (2001)/ Innovative approaches in teaching foreign languages. Continuing professional education: theory and practice: collection of scientific works: in 2 parts / edited by I. A. Zyazyun and N. G. Nychkalo. Kyiv. 2. 220–223.

Avksentieva O. I. (2005). Artistic technologies of teaching French. Scientific notes of the Nizhyn State University named after Mykola Gogol. Psychological and pedagogical sciences. Nizhyn. 5. 43–45.

Bazova V. I. (2011). Training of foreign language teachers in Germany under the Bologna process. Bulletin of postgraduate education.3. 12–17.

Bindas O. M. (2015). The role of pedagogical practice in the training of foreign language teachers in Austria. Pedagogical Sciences: Theory, History, Innovative Technologies.4 (48). 33–39.

Holotyuk O. (2007). Training of foreign language teachers in French universities: author's abstract of the dissertation for the degree of candidate of pedagogical sciences: Theoretical and didactic philology. Series "Pedagogy". Issue 24, 248 special. 13.00.04 "Theory and methodology of professional education". Odesa. 20.

Ivashchuk N. S. (2004). Language education in the structure of secondary school in modern Spain. Bulletin of the Ivan Franko State University of Zhytomyr. 19. 123–124.

Kobylyanska I. V. (2011). Organization of the education system in Spain. Collection of scientific works of the Khmelnytsky Institute of Social Technologies of the University "Ukraine". . 4. 60–65. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpkhist_2011_4_15.

Kuzmenko G. (2014). Professional training of primary and secondary school teachers in Spain (II half of the XX – early XXI century). Theoretical issues of culture, education and upbringing: Collection of scientific works. KNLU. 50. 7–60.

Kuzmenko G.(2014). Development of the teacher training system in Spain (II half of the XX - early XXI century). Comparative pedagogical studies. 4(22). 70-76.

Maksymenko O. O. (2015). Modern practice of organizing foreign language teaching in the secondary education chain of France. Bulletin of the Chernihiv National Pedagogical University. 124.276-279.

Romanenko O. V. (2007). Reforming the professional training of future teachers of secondary educational institutions of France: dissertation ... candidate of pedagogical sciences: 13.00.04. Kryvyi Rih. 216.

Semenog O. (2007). Trends in cultural and linguistic training of teachers in a foreign school. Psychological and pedagogical problems of a rural school: collection of scientific works of Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University / Ed. col.: Pobirchenko N.S. (ed. chief) and others. Issue 20. 51–59.

Smirnova A. (2009). Professional training of future teachers of foreign languages in Spain: theoretical principles and methods. Scientific notes of the Kirovohrad State Pedagogical University named after Volodymyr Vynnychenko. 81(2). 447-450. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzs_2009_81\(2\)_113](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzs_2009_81(2)_113).

Trofymenko M. Yu. (2012). Comparative and historical analysis of the experience of using animation technologies in the process of teaching foreign languages in France. Scientific notes of the Nizhyn State University named after Mykola Gogol. Scientific journal. No. 6. Nizhyn: NDU named after M. Gogol. 234–237.

Shapran O., Konenenko I. (2017). The essence of professional competence of future teachers-philologists: using the experience of training teachers in France. Theoretical and Didactic Philology. 24. 241–249.

The Information Database on Education System in Europe (2009).: The Education System in France 2007–08. Brussels: Eurydice. 258.

VICTOR, VASHKEVYCH – Doctor of Philosophy, Professor, Head of the Department of Social Philosophy, Philosophy of Education and Educational Policy, Mykhailo Dragomanov Ukrainian State University (Ukraine, Kyiv)
E-mail: gileya.org.ua@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1312-4315>

PECULIARITIES OF LANGUAGE TRAINING OF TEACHERS IN THE EUROPEAN SPACE OF EDUCATION

Abstract

The growth of international exchanges and the presence in societies of an increasing number of people belonging to different cultures and speakers of different languages causes the growth of the role of language education and calls for the formation of a new image of a teacher in a multilingual and multicultural Europe. This image assumes that the language teacher becomes a leader of change, constantly innovating and aware of the evolution of his student body and his environment. The main vocation of a language teacher is educating European citizens in the spirit of tolerance, understanding and respect for diversity, which in turn requires appropriate training in order to be able to fulfill this role of mediator between languages and cultures. It was revealed that the leading trends in teacher language training are: combining philological education with other specialties, internship or study during the semester of students in the country whose language is being studied, increasing opportunities for pedagogical practice, students' independent work, and the introduction of information and communication technologies into the educational process. It was revealed that the goal of the language training of a teacher in the European educational space at the current stage is a professionally motivated teacher, teacher-assistant, mediator between cultures who is capable of intercultural learning, autonomous improvement of the level of professional competence and dialogue. It has been established that the understanding of language strategies, features and trends of language education and language teacher training in European countries is one of the leading tasks facing researchers and managers of the national education system. **The research methodology** is based on an interdisciplinary approach that combines philosophical and educational analysis, comparative research and a socio-cultural approach. The methods of content analysis of scientific publications that highlight the issues of language training of teachers in European countries were used, as well as methods of qualitative analysis of programs and teaching practices in higher educational institutions that train foreign language teachers. The principles of structural and functional analysis were applied to determine the key competencies necessary for a modern teacher in a multilingual environment. The basis of the research is also the analysis of regulatory legal acts of the European Union that regulate the requirements for language education and teacher training, which allows us to outline general trends and prospects for the development of this area.

Key words: language training, teacher, professional competence, intercultural learning, professional and pedagogical training, language strategies.

© The Authors(s) 2025

This is an open access article under
The Creative Commons CC BY license

Received date 02.11.2024

Accepted date 12.12.2024

Published date 12.01.2025

How to cite: Віктор, Вашкевич. Особливості мовної підготовки педагогів в європейському просторі освіти. Humanities studies: Collection of Scientific Papers / Ed. V. Voronkova. Zaporizhzhia: Publishing house «Helvetica», 2025. 22 (99). P. 26–33.

doi <https://doi.org/10.32782/hst-2025-22-99-03>